

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

NEGYEDIK SZEKCÍÓ

L.B. kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(36345/16 kérelem)

ÍTÉLET

8. cik • A magánélet tiszteletben tartása • A kérelmező azonosító adatainak, köztük lakcímének az adóhatóság internetes portálján történt igazolt közzététele adókötelezettség teljesítésének elmulasztása miatt • Az adórendszer és harmadik személyek védelmének törvényes céljai • Állami mérlegelési jogkör gazdasági és szociális stratégiával kapcsolatos kérdésekben • A közérdekű információk elérhetőségének és hozzáférhetőségének biztosítását célzó, kellően körülhatárolt információk közzétételének módja és terjedelme • A kérelmező magánéletére gyakorolt korlátozott hatás

STRASBOURG

2021. január 12.

A jelen ítélet az Egyezmény 44. cikkének 2. bekezdésében foglalt körülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.

Az L.B. kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Negyedik Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Yonko Grozev, *Elnök*,
Iulia Antoanella Motoc,
Branko Lubarda,
Carlo Ranzoni,
Georges Ravarani,
Jolien Schukking,
Paczolay Péter, *bírák*
és Andrea Tamietti, *a Szekció Hivatalvezetője*

Figyelemmel:

a Magyarország ellen az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény („az Egyezmény”) 34. cikke alapján egy magyar állampolgár, L.B. ("a kérelmező") által benyújtott 36345/16. sz. kérelemre;

azon döntésre, hogy a kérelem kerüljön közlésre a magyar Kormány ("a Kormány") felé;

azon döntésre, hogy a kérelmező neve ne kerüljön nyilvánosságra;
a felek észrevételeire;

2020. november 25-én tartott zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően,

Az utóbbi időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

BEVEZETÉS

1. Az Egyezmény 8. és 13. cikke alapján benyújtott kérelem a kérelmező személyes adatainak adófizetési kötelezettség teljesítésének elmulasztása miatti, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján történt közzétételével kapcsolatos.

A TÉNYEK

2. A kérelmező 1966-ban született és Budapesten él. A kérelmezőt Kiss D. B., Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte.

3. A Kormányt képviselője, Tallódi Z. képviselte az Igazságügyi Minisztériumból.

4. A felek előadása alapján az ügy tényei az alábbiak szerint foglalhatók össze.

5. 2016. január 27-én a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: "az Adóhatóság") közzétette a kérelmező személyes adatait – köztük nevét és lakcímét – a honlapján közzétett adóhiányosok listáján. Ez az intézkedés az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 55. § (3) bekezdésén

alapult, amely előírta, hogy az adóhatóság negyedévenként honlapján a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján közzéteszi azoknak az adózóknak a nevét, akiknek a terhére az adóhatóság az előző negyedév során jogerőre emelkedett határozatban 10 millió forintot meghaladó összegű adóhiányt állapított meg; a közzétett információk az adós nevét, lakóhelyét, adószámát, és a megállapított adóhiányt tartalmazták.

6. 2016. február 16-án egy online médium "nemzeti adóstérkép" címmel interaktív térképet készített. A kérelmező lakcímét a többi adóhiányos címével együtt piros ponttal jelölték, és ha valaki rákattintott a pontra, akkor megjelentek a kérelmező személyes adatai (neve és lakcíme), így az adatok minden olvasó számára elérhetővé váltak.

7. Ezt követően a kérelmező a nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján tűnt fel, amelyet az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 55.§ (5) bekezdése alapján – amely előírta azon személyek listájának közzétételét, akiknek 180 napnál hosszabb ideig 10 millió forintot meghaladó adótartozása volt az adóhatóság felé – szintén közzétettek az adóhatóság honlapján.

8. Az ügy irataiból kiderül, hogy a kérelmező adatai már nem érhetők el az adóhatóság honlapján.

A RELEVÁNS JOGI SZABÁLYOZÁS ÉS GYAKORLAT

9. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. sz. törvény ("adózás rendjéről szóló törvény") releváns időszakban hatályos szövegének releváns része kimondja:

55. §

"...

(3) Az adóhatóság negyedévenként - a negyedévet követő 30 napon belül - honlapján a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók közzétételi listáján közzéteszi azoknak a csőd- vagy felszámolási eljárás alatt nem álló adózóknak a nevét (elnevezését), lakóhelyét, székhelyét, telephelyét, adószámát, a megállapított adóhiány és jogkövetkezmény összegét, akiknek (amelyeknek) a terhére az előző negyedév során jogerőre emelkedett határozatban magánszemélyek esetében 10 millió, más adózók esetében 100 millió forintot meghaladó összegű adóhiányt állapított meg, feltéve, hogy az erről szóló határozatban előírt fizetési kötelezettségüknek a határozatban megállapított határidőben nem tettek eleget. E bekezdés alkalmazásában nem tekinthető jogerősnek az adóhatóság határozata, ha a bírósági felülvizsgálat megindítására nyitva álló határidő még nem telt el, illetőleg az adózó által kezdeményezett, a határozat felülvizsgálatára irányuló bírósági eljárás jogerősen nem zárult le.

...

(5) Az állami adó- és vámhatóság negyedévenként - a negyedévet követő 30 napon belül - honlapján a nagy összegű adótartozással rendelkező adózók közzétételi listáján közzéteszi annak az adózónak nevét (elnevezését), lakóhelyét, székhelyét, telephelyét, adószámát, akinek (amelynek) 180 napon keresztül folyamatosan fennálló, az állami adó- és vámhatóságnál nyilvántartott túlfizetéssel csökkentett adótartozása összességében számítva a 100 millió forintot, magánszemély esetében nettó módon számítva a 10 millió forintot meghaladja.

..."

10. Az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (5) bekezdéséhez fűzött indoklás szerint:

„A gazdasági kapcsolatok tisztaságának és megbízhatóságának erősítése, továbbá a jogkövető adózói magatartás ösztönzése érdekében az adóhatóság évek óta folyamatosan közzéteszi azon adózók adatait, akik (amelyek) a terhükre jogerős határozattal megállapított nagy összegű adóhiányt nem fizették meg. Tekintettel arra, hogy nagy összegű tartozás nemcsak adóellenőrzés során feltárt adóhiányból adódhat, ugyanakkor a fizetési kötelezettség teljesítésének rendszeres elmaradása a szerződő partnerek felé a fizetőképesség tekintetében rendkívül fontos információ lehet, a törvény lehetővé teszi a hosszú idő óta, nagy összeggel tartozók adatainak nyilvánosságra hozatalát is.”

11. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény ("adatvédelmi törvény") releváns időszakban hatályos szövege kimondja:

5. Az adatkezelés jogalapja

„5. § (1) Személyes adat akkor kezelhető, ha

a) ahhoz az érintett hozzájárul, vagy

b) azt törvény vagy - törvény felhatalmazása alapján, az abban meghatározott körben - helyi önkormányzat rendelete közérdeken alapuló célból elrendeli (a továbbiakban: kötelező adatkezelés).”

„13. § (1) A kötelező adatkezelés keretében kezelt személyes adatokat - ha törvény eltérően nem rendelkezik - a Központi Statisztikai Hivatal statisztikai célból egyedi azonosításra alkalmas módon átveheti és törvényben meghatározottak szerint kezelheti.

(2) A statisztikai célra felvett, átvett vagy feldolgozott személyes adatok - ha törvény eltérően nem rendelkezik - csak statisztikai célra kezelhetők. A személyes adatok statisztikai célra történő kezelésének részletes szabályait külön törvény határozza meg.”

13. Az érintettek jogai és érvényesítésük

14. § Az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél

- a) tájékoztatását személyes adatai kezeléséről,
- b) személyes adatainak helyesbítését, valamint
- c) személyes adatainak - a kötelező adatkezelés kivételével - törlését vagy zárolását.

13.

14. §

"Az érintett kérelmezheti az adatkezelőnél

- a) tájékoztatását személyes adatai kezeléséről,
- b) személyes adatainak helyesbítését, valamint
- c) személyes adatainak - a kötelező adatkezelés kivételével - törlését vagy zárolását."

17. §

" ...

(2) A személyes adatot törölni kell, ha

- (a) kezelése jogellenes;
- (b) az érintett - a 14. § c) pontjában foglaltak szerint - kéri;
- (c) az hiányos vagy téves - és ez az állapot jogszerűen nem orvosolható -, feltéve, hogy a törlést törvény nem zárja ki;
- (d) az adatkezelés célja megszűnt, vagy az adatok tárolásának törvényben meghatározott határideje lejárt;
- (e) azt a bíróság vagy a Hatóság elrendelte.

..."

12. Az Alkotmánybíróság 26/2004. (VII. 7.) AB sz. határozata az egyes regisztrációs kötelezettségeknek eleget nem tevő adófizetők listájának közzétételét vizsgálta. A határozat az alábbi releváns részeket tartalmazza:

"Az Art2. 55. § (4) bekezdését illetően tehát megállapítható, hogy e szabály a tisztességesen adózók védelme érdekében kötelezi az adóhatóságot azok adatainak a folyamatos közzétételére, akik jogellenes magatartásukkal kárt okozhatnak a velük gazdasági kapcsolatba lépő adózóknak.

A bejelentkezési kötelezettség nélkül tevékenykedők, a színlelt vállalkozások ugyanis nem adhatnak ki olyan bizonylatot, számlát, vagy számlát helyettesítő okmányt, amit az érintett másik adózó jogszerűen felhasználhat. A közzététellel az adóhatóság jelentős segítséget ad az ilyen tevékenységet folytatók elszigetelődéséhez és a gazdaság tisztulásához.

A személyes adatok védelméhez való jogot [Alkotmány 59. § (1) bekezdése] az a szabály, amely az állami adóhatóságot azoknak az adózóknak a rendelkezésre álló azonosító adatai nyilvánosságra hozatalára kötelezi, akik (amelyek) bejelentkezési kötelezettségüknek nem tettek eleget, önmagában nem sérti. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 2. § 5. pontja szerint közérdekből nyilvános adat: minden

olyan, természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kezelésében lévő vagy rá vonatkozó, a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. Az Avtv. 3. § (4) bekezdése értelmében törvény közérdekből – az adatok körének kifejezett megjelölésével – elrendelheti a személyes adat nyilvánosságra hozatalát.

13. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság 2012. február 21-i közleménye az alábbiakat tartalmazza:

“A helyi adóval tartozó magánszemélyek neve a helyben szokásos módon, például a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján hozható nyilvánosságra, ez szolgálja a közösség érdekét. A helyi adótartozással rendelkező polgárok személyes adatait a honlapokról el kell távolítani, ugyanis az internetes közzététel révén a személyes adatok a világ bármelyik pontján elérhetővé válnak, ami túlmutat a jogalkotó szándékán.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság értesült arról, hogy több települési önkormányzat jegyzője az önkormányzat honlapján a helyi adó- és gépjárműadó-tartozással rendelkező magánszemélyek nevét, címét, az adótartozás összegét adónemek szerinti bontásban közzétette, vagy a közeljövőben közzé kívánja tenni. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény jogalapot teremtett arra, hogy az önkormányzati adóhatóság helyi adó és gépjárműadó esetében az ezer forintot elérő adótartozással rendelkező magánszemélyek nevét, címét és az adótartozás összegét az esedékességet követő 10. nap 0 órától a helyben szokásos módon közzétehesse. Az adózás rendjéről szóló törvény meghatározza a közzététel feltételeit és az adatok közzétételének módját.

Az önkormányzat honlapján történő nyilvánosságra hozatal azonban a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökének álláspontja szerint nem felel meg a törvény előírásának. Az önkormányzati adóhatóság adóztatási tevékenységével összefüggésben elrendelt nyilvánosságra hozatal során ugyanis tekintettel kell lenni arra, hogy a helyi önkormányzat költségvetésébe tartozó adóbevételek a helyi választópolgárok közösségét érintik, így a közzététel – a jogalkotó szándéka szerint is – csak a helyben szokásos módon történhet meg. A helyben szokásos módnak olyan közzétételi forma tekinthető, amelynek révén elsősorban a helyi választópolgárok közösségének tagjai értesülnek a közzétett adatkörrel. Ilyen például a polgármesteri hivatal hirdetőtábláján való megjelentetés. A törvénymódosítás célja is az volt, hogy a helyi közösségek életére gyakoroljon ezáltal befolyást. Az internet nem tartozhat a helyben szokásos módon történő közzététel körébe, hiszen a világhálón közzétett adatok a világ bármely pontján elérhetővé válnak. Az ilyen jellegű nyilvánosságra hozatal pedig értelemszerűen túlmutat azon a célon, amire a jogalkotó szándéka a helyi közösség körében irányult.

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnöke felszólítja az önkormányzati adóhatóságokat, hogy az adótartozással rendelkező magánszemélyek személyes adatait távolítsák el honlapjukról, és a jövőben tartózkodjanak az internetes közzétételtől. Ezen túl felhívja az önkormányzatok jegyzőinek figyelmét arra is, hogy a szerencsés megoldásnak azt tartaná, ha a közzétételt megelőzően megfelelő türelmi időt biztosítanának az állampolgároknak arra, hogy tartozásukat – annak esetleges átütemezését is lehetővé téve – rendezhessék.”

14. A releváns nemzetközi jogi anyag közül lásd a Bíróság *Satakunnan Markkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* ([GC], no. 931/13, §§ 55, 59-62, 67-68, and 73-74, 27 June 2017) ügyben hozott ítéletét.

15. Az Európa Tanács Egyezménye az egyének védelméről a személyes adatok gépi feldolgozása során (a továbbiakban: Adatvédelmi Egyezmény), amely Magyarország vonatkozásában 1998. február 1-jén lépett hatályba és jelenleg naprakésszé tétel alatt áll, az alábbiakat mondja ki

2. Cikk – Fogalommeghatározások

"A jelen Egyezmény alkalmazása során:

'személyes adat': bármely információ, amely egy azonosított vagy azonosítható egyénre vonatkozik (adatalany);

..."

5. Cikk – Az adatok minősége

"A személyes adatokra vonatkozó követelmények a gépi feldolgozás során:

- a. az adatokat csak tisztességesen és törvényesen szabad megszerezni és feldolgozni;
- b. az adatokat csak meghatározott és törvényes célra szabad tárolni, és attól eltérő módon nem szabad felhasználni;
- c. az adatoknak tárolásuk céljával arányban kell állniuk, és meg kell felelniük e célnak, azon nem terjeszkedhetnek túl;
- d. az adatoknak pontosaknak és ha szükséges időszerűeknek kell lenniük;
- e. az adatok tárolási módjának olyannak kell lennie, amely az adatalany azonosítását csak a tárolás céljához szükséges ideig teszi lehetővé."

9. Cikk – Kivételek és korlátozások

"1. A jelen Egyezmény 5., 6. és 8. Cikkének rendelkezéseitől csak az ebben a cikkben foglalt korlátozásokkal lehet eltérni.

2. A jelen Egyezmény 5., 6. és 8. Cikkében foglalt rendelkezésektől csak akkor lehet eltérni, ha erről az adott Fél törvénye rendelkezik, és a szükséges intézkedésekre egy demokratikus társadalomban

- a. az állam biztonsága, a közbiztonság, az állam pénzügyi érdekének a védelme vagy a bűncselekmények megelőzése érdekében,
- b. az adatalany vagy mások jogainak vagy szabadságjogainak védelme érdekében került sor."

A JOG

I. ELŐZETES MEGJEGYZÉSEK

16. Bíróság annak megjegyzésével kezdi, hogy a szóban forgó ügy nem a kérelmező személyes adatainak online hírportál általi, "adóstérkép" formájában történt ismételt közzétételével (lásd a fenti 6. bekezdést), vagy a kérelmező személyes adatainak az online keresőmotorok által megjelenített találati listában szereplő linkek révén lehetővé vált későbbi hozzáférhetőségével, hanem csupán ezen adatoknak az adóhatóság honlapján történt közzétételével kapcsolatos. A Bíróság elismeri, hogy az internethasználók elsősorban az adóhiányosok listájának utólagos ismételt közzététele, valamint a keresőmotorok következtében tudták könnyen megtalálni a kérelmezőre vonatkozó információkat. Az információk első közzétételét illetően azonban az adóhatóság tevékenysége és felelőssége lényegesen különbözik a szóban forgó információk online médiumok és keresőmotorok általi terjesztésétől, és ez utóbbi szempont (az információk szélesebb körű terjesztése) nem képezi a jelen ügy tárgyát.

AZ EGYEZMÉNY 8. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

17. A kérelmező azt panaszolta, hogy személyes adatainak adókötelezettség teljesítésének elmulasztása miatti közzététele az adóhatóság honlapján megsértette az Egyezmény 8. cikkében foglalt magánélethez való jogát. A 8. cikk kimondja:

“1. Mindenkinek joga van arra, hogy magán- és családi életét, lakását és levelezését tiszteletben tartsák.

2. E jog gyakorlásába hatóság csak a törvényben meghatározott, olyan esetekben avatkozhat be, amikor az egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság, a közbiztonság vagy az országgazdasági jóléte érdekében, zavargás vagy bűncselekmény megelőzése, a közegészség vagy az erkölcsök védelme, avagy mások jogainak és szabadságainak védelme érdekében szükséges.

A. Elfogadhatóság

1. A 8. cikk alkalmazhatósága

18. Bár a Kormány nem vitatta, a Bíróság szükségesnek tartja annak vizsgálatát, hogy a jelen ügy körülményei között a kérelmező nevének, lakcímének és adóazonosító számának a nagy összegű adóhiánnyal rendelkező adózók listáján, valamint a nagy összegű adótartozással rendelkező adózók listáján történt közzététele érinti-e az Egyezmény 8. cikke szerinti magánélethez való jogot.

19. A Bíróság először is megismétli, hogy az adatvédelem sajátos összefüggésében már többször hivatkozott az Adatvédelmi Egyezményre (lásd például *Amann v. Switzerland* [GC], no. 27798/95, § 65, ECHR 2000-II). Meg kell állapítani, hogy az Adatvédelmi Egyezmény 2. cikke értelmében valamely kérelmező neve, lakcíme és adóazonosító száma –

azonosított vagy azonosítható természetes személyre vonatkozó információként – "személyes adatnak" minősül (lásd a fenti 15. bekezdést).

20. Annak eldöntése során, hogy az adóhatóság által közzétett személyes adatok érintik-e a kérelmező magánélet tiszteletben tartásához való jogának élvezetét, a Bíróság kellő figyelmet fordít a specifikus kontextusra (lásd *S. and Marper v. the United Kingdom* [GC], nos. 30562/04 and 30566/04, § 67, ECHR 2008).

21. A Bíróság azt is megismétli, hogy a "magánélet" tág fogalom, amely nem rendelkezik kimerítő meghatározással (ibid., § 66, és *Vukota-Bojić v. Switzerland*, no. 61838/10, § 52, 18 October 2016). A Bíróság bevett esetjoga szerint a magánélet szakmai vagy üzleti jellegű tevékenységeket (lásd *Niemietz v. Germany*, 16 December 1992, § 29, Series A no. 251-B), valamint a nem kívánt figyelemtől mentes privát életvitelhez való jogot (*Smirnova v. Russia*, nos. 46133/99 és 48183/99, § 95, ECHR 2003 IX (extracts)) is magában foglalja. A fogalom a személy identitásának több aspektusát, így nevét is felölelheti. Olyan személyes információkra is kiterjed, amelyekkel kapcsolatosan az egyének jogosan várhatják el, hogy hozzájárulásuk nélkül ne kerüljenek közzétételre (lásd *Axel Springer AG v. Germany* [GC], no. 39954/08, § 83, 7 February 2012).

22. A bevett esetjogból következik, hogy ha valamely egyén vonatkozásában adatgyűjtésre, személyes adatok feldolgozására vagy használatára kerül sor, vagy ha az érintett anyag az általában előrelátható módon vagy mértéken túl kerül közzétételre, akkor magánéleti megfontolások merülnek fel. A személyes adatok védelme alapvető fontosságú az Egyezmény 8. cikkében biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog élvezetéhez. A hazai jognak megfelelő biztosítékokat kell nyújtania a személyes adatok ezen cikkben foglalt garanciákkal összeegyeztethetetlen felhasználásának megakadályozására. Az Egyezmény 8. cikke tehát egyfajta információs önrendelkezési jogot biztosít, amely lehetővé teszi az egyének számára, hogy a magánülethez való jogukra hivatkozzanak az olyan – bár semleges – adatok tekintetében, amelyeket együttesen és olyan formában vagy módon gyűjtenek, dolgoznak fel vagy terjesztenek, ami érintheti a 8. cikk szerinti jogaikat (lásd a további hivatkozásokat tartalmazó *SatakunnanMarkkinapörssi Oy and Satamedia Oy v. Finland* [GC], no. 931/13, §§ 136-37, 27 June 2017) ügyben hozott ítéletet. Amint azt a Bíróság az említett ítéletben megállapította, a magánszemélyek adóköteles megkeresett, illetve meg nem keresett jövedelmének, valamint adóköteles nettó vagyonának részletezése egyértelműen érintette a kérelmezők magánéletét (ibid. § 138).

23. A Bíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyben az adóhatóság a kérelmező közbevételekhez való hozzájárulásának elmulasztásával kapcsolatban tett közzé személyes adatokat, amely mulasztás érvekkel alátámaszthatóan olyan magatartásnak tekinthető, amely nyilvánosan rögzíthető vagy közölhető (lásd *P.G. and J.H. v. the United Kingdom*,

no. 44787/98, § 57, ECHR 2001-IX). Mindazonáltal, annak fényében, hogy a szóban forgó adatok a kérelmező gazdasági helyzetéről nyújtottak információkat, valamint a Bíróság 8. cikkel kapcsolatos esetjogára figyelemmel a Bíróság úgy véli, hogy az adóhatóság által közzétett adatok a kérelmező magánéletével voltak kapcsolatosak (lásd *Lundvall v. Sweden*, no. 10473/83, Commission decision of 1 December 1985, Decisions and Reports (DR) 45, p. 131). Ebben az összefüggésben nincs jelentősége annak, hogy a közzétett adatok szakmai jellegű tevékenységek után meg nem fizetett adóra vonatkoztak-e.

24. Továbbá, a felek nem vitatták, hogy az intézkedés a kérelmező lakcímének közzétételét is magában foglalta, amely a Bíróság esetjoga szerint a magánéletéhez való jog védelmét felhívó személyes adatnak és személyes információnak minősül (lásd *Alkaya v. Turkey*, no. 42811/06, § 30, 9 October 2012).

25. Fentiekre figyelemmel a Bíróság megállapítja, hogy a 8. cikk alkalmazandó a jelen ügyre.

2. A Kormány hazai jogorvoslatok kimerítésének elmulasztásával kapcsolatos kifogása

26. A Kormány azzal érvelt, hogy a kérelmező az adatvédelmi törvény 14. § c) pontja alapján személyes adatainak törlését kérhette volna az adatkezelőtől (lásd a fenti 11. bekezdést). A Kormány szerint a kérelem elutasítása esetén a kérelmezőnek lehetősége lett volna arra, hogy bíróság vagy az adatvédelmi hatóság előtt támadja meg az adatkezelő határozatát. A Kormány arra a következtetésre jutott, hogy a kérelmező nem merítette ki a hazai jog alapján rendelkezésére álló hazai jogorvoslatokat.

27. A kérelmező szerint a Kormány nem bizonyította, hogy az adatvédelmi törvény 14. § c) pontja szerinti kérelem hatékony jogorvoslat lett volna. Érvelése szerint a személyes adatok törlését e rendelkezés alapján csak akkor lehetett volna kérni, ha az adatkezelés jogellenes lett volna, az ő esetében viszont személyes adatainak közzétételét az adózás rendjéről szóló törvény írta elő. Ezért a Kormány által javasolt jogi út nem tudta volna orvosolni a helyzetét.

28. A Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 35. cikkének 1. bekezdésében foglalt, a hazai jogorvoslatok kimerítésére vonatkozó szabály megköveteli, hogy a kérelmezők először a nemzeti jogrendszer által biztosított jogorvoslati lehetőségeket vegyék igénybe, így mentesítve az államot annak terhe alól, hogy azt megelőzően kelljen az Európai Bíróság előtt felelnie cselekedeteiért, hogy lehetősége lett volna az adott helyzet saját jogrendszerén belüli megoldására. A szabály azon a feltételezésen alapul, hogy a hazai jogrendszer hatékony jogorvoslatot biztosít az állítólagos jogsértés tekintetében. A bizonyítási teher a kimerítés hiányára hivatkozó Kormányt terheli, neki kell meggyőznie a Bíróságot arról, hogy

az adott időpontban elméletben és gyakorlatban is hatékony jogorvoslat állt rendelkezésre, azaz a jogorvoslat hozzáférhető volt, alkalmas volt a kérelmező panaszainak orvoslására, és a siker ésszerű kilátását nyújtotta. A bizonyítási teher teljesítését követően azonban a kérelmezőre hárul annak bizonyítása, hogy a Kormány által hivatkozott jogorvoslatot ténylegesen kimerítette, vagy a jogorvoslat az adott ügy egyedi körülményei között valamilyen okból nem volt megfelelő és hatékony, vagy olyan különleges körülmények álltak fenn, amelyek mentesítették a kérelmezőt a követelmény teljesítése alól (lásd a további hivatkozásokat tartalmazó *Tiba v. Romania*, no. 36188/09, § 21, 13 December 2016 ítéletet).

29. A jelen ügygel kapcsolatosan a Bíróság megjegyzi, hogy a releváns időszakban hatályos adatvédelmi törvény 17. § előírta a személyes adatok törlését abban az esetben, ha az érintett az említett törvény 14. § c) pontja alapján ilyen kérelmet nyújtott be. A 14. § c) pontja értelmében kérelmet olyan adatok tekintetében lehetett benyújtani, amelyek feldolgozása nem volt kötelező. A kötelező adatkezelést az 5. § (1) bekezdésének b) pontja olyan adatkezelésként határozta meg, amelyet törvény, vagy törvényben ráruházott hatáskörök gyakorló helyi hatóság közérdekből rendel el (lásd a fenti 11. bekezdést).

30. Mivel a kérelmező személyes adatainak közzététele az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (3) és (5) bekezdésén alapult (lásd a fenti 9. bekezdést), és ilyen módon kötelező volt, a törlés iránti kérelem nem volt alkalmazható a kérelmező helyzetében. Az adatvédelmi törvény értelmében a kérelmezőnek nem volt kilátása arra, hogy személyes adatait töröljék az adóhiányosok listájáról. A Bíróság megjegyzi továbbá, hogy a Kormány semmilyen arra utaló összehasonlító példát nem mutatott be a hazai joggyakorlatból, hogy a kérelmezővel azonos helyzetben lévő személyeknek bármilyen kilátása lett volna arra, hogy sikeresen támadják meg a személyes adatoknak az adatvédelmi törvény 14. § c) pontja alapján történt közzétételét. A Bíróság ezért nem fogadja el, hogy a kérelmező esetében bármilyen célt szolgált volna, ha személyes adatainak törlése iránti kérelmet nyújt be.

31. A Bíróság ezért megállapítja, hogy a Kormány által hivatkozott jogorvoslat a kérelmező ügyének egyedi körülményei között nem tekinthető hatékornynak. Következésképpen a Bíróság elutasítja a hazai jogorvoslatok kérelmező általi kimerítésének elmulasztásával kapcsolatosan a Kormány által előterjesztett kifogást.

32. A Bíróság továbbá megállapítja, hogy a panasz nem nyilvánvalóan alaptalan, és az Egyezmény 35. cikkében felsorolt egyéb okok alapján sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

I. A felek észrevételei

(a) A kérelmező

33. A kérelmező beadványa szerint nevének az adóhiányosok listáján való közzététele nem tekinthető szükségesnek egy demokratikus társadalomban.

34. A kérelmező előadta, hogy személyes adatainak az adóhiányosok listáján való közzétételének fő indoka a nyilvános megszégyenítés volt, ami az Egyezmény 8. cikke alapján nem tekinthető törvényes célnak. Előadta, hogy az adóhiányosok ilyen módon történő listázása megfosztja őket méltóságuktól. Nem vitatta, hogy a jogalkotó kinyilvánított célja az volt, hogy elrettentse az embereket adófizetési kötelezettségük elkerülésétől, de úgy érvelt, hogy a választott eszköz egyértelműen alkalmatlan volt e cél elérésére. Még ha adatai a nyilvánosság számára ismertté váltak is, nem volt valószínű, hogy harmadik személyek befolyásolni tudták volna az adórendszernek való megfelelését.

35. Az üzleti partnerek védelmének célját illetően a kérelmező úgy érvelt, hogy az adó megfizetésének elmulasztása nem feltétlenül jelenti az üzleti életben való megbízhatatlanságot. Így vitatta a Kormány azon érvelését, hogy egy ilyen lista megfelelő módszer az üzleti partnerek arról való tájékoztatására, hogy nem tartja be az adószabályokat.

36. Az intézkedés arányosságát illetően a kérelmező előadta: még ha el is fogadjuk, hogy a magánélethez való jogába történt beavatkozás törvényes célt szolgált, az intézkedés egyértelműen aránytalan volt. Annak figyelembe vételére hívta fel a Bíróságot, hogy személyes adatait az interneten tették közzé, amely mód hozzáférhetőbbé tette a szóban forgó adatokat. Mivel a közzététel az adóhatóság honlapján jelent meg, személyes adatai világszerte hozzáférhetővé váltak olyan harmadik személyek által, akik számára az ilyen információk teljes mértékben irrelevánsak voltak. A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökének közleményére (lásd a fenti 13. bekezdést) hivatkozva úgy érvelt, hogy az adóhiányosok személyes adatainak közzétételére választott módszernek összhangban kell állnia azon személyi körrel, amely számára az ilyen információ releváns.

37. Végül azzal érvelt, hogy még ha az információkat később el is távolították az adóhatóság honlapjáról, azok az online keresőmotorok által megjelenített találati listán keresztül továbbra is hozzáférhetők maradtak a nyilvánosság számára.

(b) A Kormány

38. A Kormány előterjesztette, hogy a beavatkozást törvény írta elő, nevezetesen az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (3) és (5) bekezdése.

39. A Kormány úgy érvelt, hogy a beavatkozás az ország gazdasági jóléte és mások jogai, nevezetesen az adóhiányosok üzleti partnerei érdekei védelmének törvényes célját szolgálta. Rámutatott, hogy a szabályozás célja

az állami feladatok ellátásához szükséges állami források biztosítása, valamint az egyenlő közteherviselés elvének érvényesítése volt. Emellett a szabályozás tájékoztatni kívánta az aktuális és potenciális üzleti partnereket a többi gazdasági szereplő likviditásáról. Ilyen módon az intézkedés a piacgazdaság megfelelő működéséhez járult hozzá.

40. A Kormány hangsúlyozta, hogy az intézkedés arányos volt az említett célokkal, mivel csak azokat az adófizetőket érintette, akiknek adótartozása meghaladta a 10 millió forintot (kb. 30 000 euró), és csak abban az esetben, ha az adótartozást jogerős határozat állapította meg. Továbbá, az adóhiányosok személyes adatai azonnal törlésre kerültek, amint rendezték az adóhatóság felé fennálló tartozásukat.

41. A Kormány szerint az intézkedés arányos is volt, mivel az adóhiányosokról szóló információk interneten történt közzététele a legmegfelelőbb eszköz volt a kitűzött cél elérésére, különösen a könnyen hozzáférhető információk potenciális üzleti partnerek részére történő biztosítása vonatkozásában. A kérelmező azon érvét illetően, hogy az adóhiányosok listájának online közzététele a kérelmező személyes adatainak az online médiumok és internetes keresőmotorok általi ismételt közzétételéhez vezetett, a Kormány rámutatott, hogy a kérelmező személyes adatainak törlését és a vonatkozó linkek eltávolítását kérhette volna az említett adatfeldolgozóktól.

2. A Bíróság értékelése

a) Történt-e beavatkozás

42. A bevett esetjog szerint valamely személy magánéletére vonatkozó információk hatóság általi kiadása vagy felhasználása az Egyezmény 8. cikkének 1. bekezdésébe való beavatkozásnak minősül (lásd *Leander v. Sweden*, 26 March 1987, § 48, Series A no. 116, és *Rotaru v. Romania* [GC], no. 28341/95, § 46, ECHR 2000-V).

43. A jelen ügyben, mivel a szóban forgó információk harmadik személyek számára váltak hozzáférhetővé, az adóhatóság honlapján történt adatközlés, amely a kérelmezőt adóhiányosként (lásd a fenti 5. bekezdést), majd nagy összegű adótartozással rendelkező adózóként (lásd a fenti 7. bekezdést) nevezte meg és részletesen tartalmazta a kérelmező adóhiányának és adótartozásának pontos összegét, adóazonosító számát és lakcímét, a magánéletbe történt beavatkozásnak minősült a 8. cikk szerinti értelemben. Annak vizsgálata során, hogy a beavatkozás a 8. cikk (2) bekezdésének fényében igazolt volt-e, a Bíróságnak azt kell értékelnie, hogy a hatóságok "törvényben meghatározott" esetben, törvényes cél vagy célok érdekében jártak-e el, és a kifogásolt intézkedés "egy demokratikus társadalomban szükséges volt-e" (lásd *Šantare and Labazņikovs v. Latvia*, no. 34148/07, § 52, 31 March 2016).

(b) Törvényben meghatározott

44. A kérelmező nem tagadta, hogy a vitatott információközlés jogalapja az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (3) és (5) bekezdése volt (lásd a fenti 11. bekezdést), és a Bíróság nem lát okot ennek megkérdőjelezésére.

(c) Törvényes cél

45. A Kormány szerint a jelentős adóhiánnyal rendelkező adózók adózási adatainak hozzáférhetővé tételével kapcsolatos magyar jogalkotási politika célja az ország gazdasági jóléte és mások jogai védelmének szükségességéből fakadt (lásd a fenti 39. bekezdést). A kérelmező vitatta ezt az érvelést, és úgy vélte, hogy a szabályozás célja a nyilvános megszégyenítés volt (lásd a fenti 34. bekezdést).

46. A Bíróság kész elfogadni, hogy a kifogásolt intézkedések célja az adófizetési fegyelem javítása, és ezáltal az ország gazdasági jólétének védelme volt. Továbbá, az adózás rendjéről szóló törvény indokolásából kitűnik, hogy az 55. § (5) bekezdésében előírt közzététel célja az volt, hogy harmadik személyek egyedi érdekeit védje adótartozással rendelkező személyek vonatkozásában (lásd a fenti 10. bekezdést) azáltal, hogy betekintést nyújt számukra e személyek pénzügyi helyzetébe. Ezért az állam jogosan hivatkozhat a mások jogainak és szabadságainak védelmével kapcsolatosan fennálló szükségességre a 8. cikk második bekezdése szerinti értelemben.

(d) Egy demokratikus társadalomban szükséges*i) Általános elvek*

47. Valamely beavatkozás akkor tekinthető "egy demokratikus társadalomban szükséges"-nek egy törvényes cél eléréséhez, ha "nyomós társadalmi szükséglet"-re válaszol, és – különösen – ha arányos az elérni kívánt törvényes céllal, valamint ha a nemzeti hatóságok által az indokolásban felhozott indokok "relevánsak és elegendőek" (lásd a fent hivatkozott *S. and Marper* ítélet 101. bekezdését).

48. A Bíróság esetjogából kitűnik, hogy egy általános intézkedés arányosságának megállapításához a Bíróságnak elsősorban az intézkedés alapjául szolgáló jogalkotási döntéseket kell értékelnie. Ebben a vonatkozásban különösen fontos az intézkedés szükségessége tekintetében fennálló parlamenti és bírósági felülvizsgálat minősége, beleértve a releváns mérlegelési szabadság működését is (lásd *A.-M.V. v. Finland*, no. 53251/13, § 82, 23 March 2017). Az ilyen intézkedések esetében nem az a központi kérdés, hogy kevésbé korlátozó szabályokat kellett volna-e elfogadni, vagy hogy az állam valóban tudta-e bizonyítani, hogy a tilalom nélkül a törvényes

cél nem valósulna meg. A központi kérdés sokkal inkább az, hogy az általános intézkedés elfogadása és a megteremtett egyensúly kialakítása során a jogalkotó a számára biztosított mérlegelési szabadságon belül járt-e el (lásd, *mutatis mutandis*, *Animal Defenders International v. the United Kingdom* [GC], no. 48876/08, § 110, ECHR 2013 (extracts)). Az egyéni magatartás személyre szabott értékelése nélkül korlátozó intézkedések elrendelését magában foglaló jogi szabályozás összeegyeztethetőségének értékelésénél figyelembe veendő további tényezők az érintett intézkedés súlyossága, valamint az, hogy a jogi szabályozás kellően szűkre szabott-e ahhoz, hogy arányos módon kezelje az intézkedéssel kezelni kívánt nyomós társadalmi szükségletet (lásd a további hivatkozásokat tartalmazó *Polyakh and Others v. Ukraine*, nos. 58812/15 and 4 others, § 293, 17 October 2019). Az általános intézkedésnek az adott ügy tényeire való alkalmazása szemlélteti az intézkedés gyakorlati hatását, és ezért az arányosság szempontjából lényeges (lásd például *James and Others v. the United Kingdom*, 21 February 1986, § 36, Series A no. 98).

49. Az Egyezmény általában széles mozgásteret biztosít az állam számára, amikor általános gazdasági vagy szociális stratégiai intézkedésekről van szó (lásd *Dubská and Krejzová v. the Czech Republic* [GC], nos. 28859/11 and 28473/12, § 179, 15 November 2016). Mivel a nemzeti hatóságok közvetlen ismeretekkel rendelkeznek a társadalmukról és annak szükségleteiről, elvileg a nemzetközi bírónál jobb helyzetben vannak annak megítélésére, hogy szociális vagy gazdasági okokból mi áll a köz érdekében, és a Bíróság általában tiszteletben tartja a jogalkotó szakpolitikai döntését, kivéve, ha az "nyilvánvalóan minden ésszerű alapot nélkülöz" (lásd többek között a *Stec and Others v. the United Kingdom* [GC], nos. 65731/01 and 65900/01, § 52, ECHR 2006-VI, and *Dickson v. the United Kingdom* [GC], no. 44362/04, § 78, ECHR 2007-V). Általában akkor is tág mozgástér áll az állam rendelkezésére, ha egymással versengő magán- és közérdekek vagy egyezményes jogok között kell megteremteni az egyensúlyt (lásd *S.H. and Others v. Austria* [GC], no. 57813/00, § 94, ECHR 2011).

50. Másrészt, a Bíróság azt az alapvető fontosságú szerepet is figyelembe veszi, amit a személyes adatok védelme a 8. cikkben garantált magánélet tiszteletben tartásához való jog biztosításában játszik (lásd *G.S.B. v. Switzerland*, no. 28601/11, § 90, 22 December 2015). A Bíróság esetjoga szerint a személyes adatok számára biztosított védelem számos tényezőtől függ, többek között az érintett egyezményes jog jellegétől, az érintett személy számára való fontosságától, valamint a beavatkozás jellegétől és céljától. A (fent hivatkozott) *S. and Marper* ügyben hozott ítélet (102. §) szerint a mozgástér általában szűkebb, ha a szóban forgó jog döntő fontosságú az egyén intim vagy kulcsfontosságú jogainak hatékony élvezete szempontjából. Ha az egyén létének vagy identitásának egy különösen fontos aspektusa forog kockán, akkor az állam számára biztosított

mozgástér korlátozott (lásd a fent idézett *S.H. and Others* ítélet 94. bekezdését).

ii) A jelen ügyre történő alkalmazás

51. A jelen ügyben a Bíróságnak azt kell megvizsgálnia, hogy az államról elmondható-e, hogy megfelelő egyensúlyt teremtett a kérelmező magánélethez való jogának védelméhez fűződő érdek, valamint a közösség egészének és harmadik személyeknek a Kormány által hivatkozott érdeke között.

52. Az értékelés során a Bíróság kellően figyelembe veszi azt a konkrét kontextust, amelyben a szóban forgó információ nyilvánossá vált. A Bíróság fontosnak tartja, hogy a kifogásolt intézkedésre az állam általános adópolitikájának keretében került sor. Ezen a ponton meg kell említeni az adóknak az állami apparátus finanszírozásában, és tágabb értelemben az állam gazdaság- és szociálpolitikájának megvalósításában betöltött instrumentális szerepét is. A Bíróság elismeri: nehéz megállapítani, hogy az adóhiányosok adatainak közzététele ténylegesen kezelte-e az adókijátszás és a bevételkiesés problémáját. A Kormány azt állította, hogy igen (lásd a fenti 39. bekezdést), a kérelmező azonban nem értett ezzel egyet (lásd a fenti 34. bekezdést). A Bíróság nem látja ésszerűtlennek, hogy az állam szükségesnek tartja a közbevételek beszedéséhez fűződő általános gazdasági érdekének védelmét olyan nyilvános ellenőrzéseken keresztül, amelyek célja, hogy elrettentsen az adófizetési kötelezettségek elmulasztásától.

53. Az ország egészének a működő adórendszerhez fűződő gazdasági érdekei mellett a Kormány a magánszemélyek, nevezetesen a potenciális üzleti partnerek gazdasági érdekeinek a védelmére is hivatkozott (lásd a fenti 39. bekezdést). A Bíróság nem lát okot azon elképzelés megkérdőjelezésére, hogy minden olyan személynek, aki gazdasági kapcsolatokat kíván létesíteni másokkal, konkrét érdeke fűződik ahhoz, hogy információkat szerezzen a másik személy adókötelezettségeinek teljesítésével, és végső soron azzal kapcsolatosan, hogy a másik személy alkalmas-e arra, hogy üzleti kapcsolatba lépjenek vele, különösen akkor, ha az adóelkerülés hosszabb ideig fennáll. Mivel az ilyen információkhoz való hozzáférés a tisztességes kereskedelemre és a gazdaság működésére is hatással van, a Bíróság kész elfogadni, hogy a nagy összegű adótartozással rendelkező személyek listájának nyilvánosságra hozatala közérdekű kérdéssel kapcsolatos információk értékét képviselt a lakosság számára. Az ilyen közzététel nem tisztán magánügyet érintett (a megváltoztatandók megváltoztatásával lásd *Magyar Helsinki Bizottság kontra Magyarország* [GC], 18030/11. sz. ügy, 194. bek., 2016. november 8.), és nem pusztán a nyilvánosság kíváncsiságának kielégítését célozta (lásd *Von Hannover kontra Németország* (2. sz.) [GC], 40660/08 és 60641/08, 110. §, EJEB

2012). *Von Hannover v. Germany (no. 2)* [GC], nos. 40660/08 and 60641/08, § 110, ECHR 2012).

54. A fentiek alapján és az államok számára az általános gazdasági és szociális stratégiai intézkedések tekintetében biztosított mérlegelési szabadságra figyelemmel a Bíróság megállapítja: a jogalkotó azon döntése, hogy a fizetési fegyelem javítása, valamint a harmadik személyek üzleti érdekeinek védelme – és ezáltal az általános gazdasághoz való hozzájárulás – céljából nyilvánosságra hozza azon személyek kilétét, akik nem teljesítik adókötelezettségeiket, nem nélkülözi nyilvánvalóan az ésszerűséget (lásd a fenti 49. bekezdésben hivatkozott esetjog).

55. A kérelmező azonban a közzétett személyes adatok körét és az interneten történt közzététel módját érintő jogalkotási döntések alapjául szolgáló indokokat is vitatta. A kérdés tehát továbbra is az, hogy a jelen esetben a közzététel hatása felülmúlta-e az általános intézkedés fent ismertetett igazolását. Ezzel összefüggésben a Bíróságnak figyelembe kell vennie azt az alapvető fontosságú szerepet, amit a személyes adatok védelme a 8. cikkben garantált magánélet tiszteletben tartásához való jog, valamint az adatvédelem alapelveinek védelme terén játszik (lásd a fenti 15. és 50. bekezdést).

56. A Bíróság előjáróban megjegyzi, hogy a megtámadott intézkedés alapjául szolgáló, adózás rendjéről törvény előírta a jelentős adóhiányosok és jelentős adókijátszók személyi adatainak közzétételét. Az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (3) bekezdése és 55. § (5) bekezdése szerinti közzététel csak azon magánszemélyek tekintetében volt engedélyezett, akik adóhiánya és adótartozása meghaladta a 10 millió forintot, ami a mai Magyarország gazdasági realitásait figyelembe véve nem tekinthető jelentéktelen összegnek (lásd a fenti 9. bekezdést). Továbbá, a jelentős adókijátszók személyes adatainak közzétételével kapcsolatosan az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (5) bekezdése szerinti feltétel az volt, hogy az érintett személyek hosszabb időn át, nevezetesen 180 napon keresztül ne teljesítsék adókötelezettségeiket. A jogszabály tehát releváns kritériumok alapján különbséget tett az adózók között. A Bíróság így elfogadja, hogy az intézkedés az adórendszer torzulásának kockázata ellen irányult, és a jogalkotó az ilyen közzététel esetleges negatív hatását azokra korlátozta, akiknek a magatartása a leginkább káros volt a bevételekre nézve (lásd a fenti 48. bekezdésben hivatkozott esetjogot).

57. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy a Kormánynak a kérelmező által nem vitatott állítása szerint (lásd a fenti 40. bekezdést), amint az adóinktlévőség befizetésre került, a nagy összegű adótartozással rendelkező személy személyes adatait eltávolították az adóhatóság honlapjáról és ezen információkat többé nem tették hozzáférhetővé a nyilvánosság számára. Következésképpen a Bíróság meggyőződött arról, hogy az érintettek adóhatóság honlapján történt azonosítása a közzététel céljához szükséges időnél hosszabb ideig nem volt lehetséges.

58. A Bíróság megjegyzi, hogy a vitatott közzététel a kérelmező nevére, lakcímére, adóazonosító számára és a meg nem fizetett adótartozás összegére vonatkozott. Bár ezen adatok nem tekinthetők a kérelmező személyazonosságához kapcsolódó intim adatoknak, meglehetősen átfogó tájékoztatást nyújtottak a személyéről. Továbbá, bár a kérelmező lakcíme egyébként is nyilvánosan hozzáférhető lehetett (például telefonkönyvekből), a lakcímnek a többi információval együtt történt közzététele mégis érintette a kérelmező magánélet tiszteletben tartásához való jogának a védelméhez fűződő érdekét. Továbbá, ezen a ponton fontos hangsúlyozni, hogy a személyes adatok, köztük a lakcím közzététele jelentős hatással, sőt súlyos következményekkel járhat valamely személy magánéletére (a megváltoztatandók megváltoztatásával lásd a fent hivatkozott *Alkaya* ítélet 29. és 39. bekezdését).

59. A jelen ügy körülményei között a Bíróság elfogadja, hogy az adóhiányosok és adókijátszók listája értelmetlen lett volna, ha a lista nem tette volna lehetővé a szóban forgó adóalanyok azonosítását. Bár valamely személy azonosításának az egyik legáltalánosabb eszköze a név megadása, a jelen összefüggésben egyértelmű, hogy csupán az adózó vezeté- és keresztnevének közlése nem tette volna lehetővé az adózó megkülönböztetését más személyektől. Ezeknek a személyes adatoknak a közzététele nem lett volna elegendő a közzététel azon céljának eléréséhez, hogy az adókijátszás nyilvánosság általi ellenőrzését megkönnyítse. Továbbá, a csupán az adóalanyok nevére korlátozott lista valószínűleg pontatlan információkat szolgáltatott volna, és következményekkel járt volna az azonos nevet viselő személyekre.

60. A Bíróság ezért nem kérdőjelezi meg a jogalkotó azon álláspontját, hogy az adott körülmények között az azonosítók kombinációjára volt szükség a rendszer pontosságának és hatékonyságának biztosításához. A jogalkotó nem illethető kritikával amiatt, hogy az adókijátszó személyekről való pontos tájékoztatás érdekében lakcímeiket választotta kiegészítő azonosító adatként. Továbbá, a kérelmező nem állította és a Bíróság sem találja úgy, hogy a szóban forgó adatokon kívül bármely más azonosító adat közzététele nyilvánvalóan kevésbé lett volna terhes, vagy kisebb mértékű beavatkozást jelentett volna az adott személy magánélet tiszteletben tartásához való jogába.

61. A Bíróság továbbá utal a kérelmező azon érvelésére, hogy a róla szóló információk az interneten kerültek közzétételre, és szükségtelenül nagy közönség, potenciálisan az egész világ számára hozzáférhetővé váltak (lásd a fenti 36. bekezdést).

62. Ezen a ponton fontos hangsúlyozni a Bíróság esetjogát, amely szerint az emberi jogok és szabadságok, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog gyakorlására és élvezetére az internetes tartalmak és közlések kétségkívül nagyobb károkozási kockázatot jelentenek, mint a

sajtó által okozott kockázat (lásd, többek között, *Egill Einarsson v. Iceland*, no. 24703/15, § 46, 7 November 2017).

63. A jelen ügyben el kell ismerni, hogy a meg nem fizetett adókra vonatkozó információk közzététele az adóalanyt a nyilvánosság vizsgálatának teszi ki, olyan vizsgálatnak, amely a nyilvánosság mértékével arányosan növekszik. A kérelmező személyes adatainak az adóhatóság honlapjára történt feltöltése révén ezek az adatok bárki számára hozzáférhetővé váltak, aki csatlakozik az internethez, beleértve a más országokban élő személyeket is.

64. Másrészt, a Bíróság erősnek találja a Kormány azon érvét, hogy az érintett adatokhoz való széles körű nyilvános hozzáférés szükséges volt a rendszer hatékonyságához (lásd a fenti 41. bekezdést). Az interneten elérhető tartalmak tárgyává vált személy jogai fontosságának elismerése mellett a Kormány úgy véli, hogy e jogokat a nyilvánosság tájékoztatáshoz való jogával szemben is mérlegelni kell (lásd *M.L. and W.W. v. Germany*, nos. 60798/10 and 65599/10, § 104, 28 June 2018). A jelen ügyben a közzététel célja és fő hatása a nyilvánosság tájékoztatása volt, és az ilyen adatok interneten való hozzáférhetővé tételének fő indoka az volt, hogy az információ könnyen hozzáférhetővé és elérhetővé váljon az érintettek számára, lakóhelytől függetlenül.

65. A Bíróság úgy találja, hogy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság által kiadott, a kérelmező által ezzel kapcsolatosan hivatkozott közleményre történő hivatkozás (lásd a fenti 36. bekezdést) hiábavaló. Az a dokumentum ugyanis olyan személyekről szól, akik nem fizették meg a helyi adót a helyi önkormányzatnak, ami csak a helyi közösség számára volt releváns (lásd a fenti 13. bekezdést). A jelen ügyben azonban a közzététel célja az volt, hogy a nyilvánosság számára betekintést nyújtson az adóhiányosok tartozásainak helyzetébe. Az arról való ismeret pedig, hogy kik tartoznak a központi adóhatóságnak és az egész közösségnek, mindenki érdeke.

66. Az is egyértelmű, hogy egy kicsi olvasótáborral rendelkező online felületen közzétett nyilatkozat hatósugara és így potenciális hatása kétségkívül nem ugyanaz, mint egy ismert és nagy látogatottságú weboldalon közzétett nyilatkozaté (lásd *Savva Terentyev v. Russia*, no. 10692/09, § 79, 28 August 2018; ellentéte *Delfi AS v. Estonia* [GC], no. 64569/09, § 117, ECHR 2015).

67. A jelen esetben önmagában az a tény, hogy a listához való hozzáférés nem volt korlátozva, nem feltétlenül jelentette azt, hogy a lista nagy nyilvánosságot vonzott: az információt kereső magánszemélynek – többek között – meg kellett tennie azt a kezdő lépést, hogy felkeresse az adóhatóság honlapját, ott továbblépjen az adóhiányosok és adókijátszók listájára, majd megkeresse a kívánt információt.

68. A Bíróságnak továbbá kétségei vannak afelől, hogy az adóhiányosok és adókijátszók magyar nyelven, az adóhivatal honlapján megjelent listája

nyilvános, az érintettek körén túlmutató figyelmet keltett volna világszerte. Éppen ellenkezőleg, az adóügyekre kijelölt portálon történő közzététel bármely más formájú közzétételnél jobban biztosította, hogy az ilyen információ olyan módon kerüljön terjesztésre, amely ésszerű számítások szerint azokhoz jutott el, akiket különösen érdekelt, elkerülve az ilyen érdekeltséggel nem rendelkezők részére szóló tájékoztatást.

69. A Bíróság azt is lényegesnek tartja, hogy az adóhatóság honlapja nem biztosított a nyilvánosság számára a kérelmező megszegyenítésére szolgáló eszközt, például a szóban forgó listák alatt hozzászólások elhelyezésének engedélyezésével.

70. Végül, a Bíróság azt is kénytelen megjegyezni, hogy bár a kérelmező hivatkozott a listán való megjelenés általános, nyilvánosság általi megszegyenítő hatására (lásd a fenti 34. bekezdést), beadványai nem tartalmaztak olyan bizonyítékot vagy személyes körülményekre való hivatkozást, amely arra utalt volna, hogy személyes adatainak az adóhiányosok és adókijátszók listáján történt közzététele bármilyen konkrét következménnyel járt volna a magánéletére nézve. A Bíróság álláspontja szerint a jelen ügy körülményei között a szóban forgó információk nyilvánosságra hozatala nem tekinthető a kérelmező magánszférájába történt súlyos beavatkozásnak. Nem tűnik úgy, hogy a kérelmező személyes adatainak nyilvánosságra hozatala lényegesen nagyobb terhet rótt volna magánéletére, mint ami az állam törvényes érdekének előmozdításához szükséges volt.

71. Tekintettel arra a specifikus kontextusra, amelyben a szóban forgó információ közzétételre került, arra a tényre, hogy a közzététel célja a információk elérhetőségének és hozzáférhetőségének a köz érdekében történő biztosítása volt, valamint a közzétételnek a kérelmező mindennapi életére gyakorolt korlátozott hatására, a Bíróság úgy véli, hogy a közzététel az alperes állam mérlegelési szabadságába tartozott.

72. Ebből következik, hogy az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg.

III. AZ EGYEZMÉNY 13. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

73. A kérelmező azt állította, hogy a hazai jogban nem állt rendelkezésre olyan hatékony jogorvoslat, amely lehetővé tette volna számára, hogy hazai bíróságok előtt érvényesítse a személyes adatainak közzétételével kapcsolatos panaszát. Az Egyezmény 13. cikkére hivatkozott, amely kimondja:

"Bárminek, akinek a jelen Egyezményben meghatározott jogait és szabadságait megsértették, joga van ahhoz, hogy a hazai hatóság előtt a jogsérelem hatékony orvoslását kérje az esetben is, ha e jogokat hivatalos minőségben eljáró személyek sértették meg."

74. A Bíróság megismétli: a 13. cikk nem terjed addig, hogy jogorvoslatot biztosítson arra, hogy valamely szerződő állam jogszabályai mint olyanok nemzeti hatóság előtt megtámadhatók legyenek azon az alapon, hogy ellentétesek az Egyezményvel (lásd *Vallianatos and Others v. Greece* [GC], nos. 29381/09 and 32684/09, § 94, ECHR 2013 (extracts)).

75. A kérelmező panasza lényegében az alkalmazandó jogi szabályozásnak a személyes adatok közzétételét előíró rendelkezéseire, nevezetesen az adózás rendjéről szóló törvény 55. § (3) és (5) bekezdésére vonatkozott (lásd a fenti 9. bekezdést). Nem lehet azonban azt állítani, hogy az Egyezmény 13. cikke ezen rendszer megtámadására szolgáló jogorvoslat biztosítását követeli meg.

76. Következésképpen, ez a panasz nyilvánvalóan alaptalan, és ilyenként az Egyezmény 35. cikkének 3. (a) bekezdése és 4. bekezdése alapján elfogadhatatlanná kell nyilvánítani.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG

1. Egyhangúlag elfogadhatóvá *nyilvánítja* az Egyezmény 8. cikkét érintő panaszt, a kérelem többi részét pedig elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
2. Öt szavazattal kettő ellenében *megállapítja*, hogy az Egyezmény 8. cikkét nem sértették meg;

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2021. január 12-én, a Bíróság Eljárási szabályzata 77. szabályának 2. és 3. bekezdésével összhangban.

Andrea Tamietti
Hivatalvezető

Yonko Grozev
Elnök

Y.G.
A.N.T.

RAVARANI ÉS SCHUKKING BÍRÁK EGYÜTTES KÜLÖNVÉLEMÉNYE

Sajnálattal állapítjuk meg, hogy nem tudunk egyetérteni a többség azon megállapításával, miszerint a jelen ügyben nem sértették meg az Egyezmény 8. cikkét.

1. **Egyetértési pontok.** Számos ponton egyetértünk a többséggel. Egyetértünk azzal, hogy a 8. cikk alkalmazandó a kérelmező lakcímének a Kormány honlapján történő közzétételére, mivel az "a magánélethez való jog védelmét felhívó személyes adatnak és személyes információnak minősül" (lásd az ítélet 24. bekezdését). Egyetértünk azzal a megállapítással is, hogy "mivel a szóban forgó információk harmadik személyek számára váltak hozzáférhetővé, az adóhatóság honlapján történt adatközlés, amely a kérelmezőt adóhiánysként ... majd nagy összegű adótartozással rendelkező adózóként ... nevezte meg, és részletesen tartalmazta a kérelmező adóhiányának és adótartozásának pontos összegét, adóazonosító számát és lakcímét, a magánéletbe történt beavatkozásnak minősült a 8. cikk szerinti értelemben (lásd az ítélet 43. bekezdését).

2. Miközben komoly fenntartásaink vannak a közzététel egyik céljának törvényes voltával kapcsolatosan – nevezetesen, mi egyfajta modern kori pellengérre állításnak tartjuk azt, hogy az ország jólétének védelme és az egyenlő közteherviselés örve alatt, amelyek nyilvánvalóan legitim célok (lásd az ítélet 39. és 45. bekezdését), a nyilvánosság ellenőrzése révén rettentsék el az embereket attól, hogy ne teljesítsék adófizetési kötelezettségeiket (lásd az ítélet 52. bekezdését) –, nem vonjuk kétségbe a harmadik felek, pontosabban a potenciális üzleti partnerek érdekeinek védelmére irányuló cél törvényes voltát, akiknek jogos célja lehet, hogy tájékoztatást kapjanak potenciális üzleti partnereik likviditásáról (lásd az ítélet 39. és 45-46. bekezdéseit).

3. Végül, nem vitatjuk, hogy a fennforgó köz- és magánérdekek egyensúlyának megteremtése során az állam nem hibáztatható azért, hogy általános adópolitikája keretében bizonyos mértékben nyilvánosságra hozza azon személyek kilétét, akik elmulasztották adókötelezettségeik tiszteletben tartását (lásd az ítélet 54. bekezdését). Így végső soron nem vitatjuk a magyar állam azon döntését, hogy bizonyos ideig (az adótartozások és adóhiányok végleges kiegyenlítéséig) nyilvánosságra hozza a jelentős (10 millió forintnál többel tartozó) adóhiánysok személyazonosságát.

4. **Nézeteltérési pont.** Az egyetlen – de súlyos – olyan pont, amelyben nem értünk egyet, az a közzétett személyes adatok köre, valamint a közzététel módja. Míg az adóhátralékosok nevének, adóazonosító számának és a be nem fizetett adó összegének közzétételével egyet tudunk érteni, nem tudjuk osztani a többség jóváhagyó álláspontját az említett személyek lakcímének a kormány honlapján történt közzétételével kapcsolatosan. Egyet nem értésünk tehát kettős: szükségtelennek tartjuk a kérelmező lakcímének közzétételét, továbbá, ami még fontosabb, az interneten történt közzétételét.

5. **A kérelmező lakcímének közzététele.** A többség egyetért azzal, hogy a személyes adatok, köztük a lakcím közzététele "jelentős hatással, sőt súlyos következményekkel járhat valamely személy magánéletére " (lásd az ítélet 58. bekezdését). A többség azonban elfogadja, hogy az ilyen közzététel volt

az egyetlen eszköz a kérelmező más adófizetőktől történő megkülönböztetésére és annak elkerülésére, hogy olyan pontatlan információkat szolgáltatassanak, amelyek az azonos nevet viselő személyekre következményekkel járnak (lásd az ítélet 59. bekezdését).

6. Ebben nem értünk egyet. A – kétséges – elrettentő hatást illetően némi realizmust kell tanúsítani. Ahol az emberek nem is ismernek egy személyt, ott nem fogják "beazonosítani" pusztán a lakcímének feltüntetése alapján. Ha pedig ismerik őket – nyilvánosan vagy egyénileg –, akkor a név önmagában is elegendő ahhoz, hogy beazonosítsák, kivel van dolguk. Igaz, vannak azonos nevű személyek, és egyik országban esetleg több, mint a másikban. De ez esetben is ugyanaz a fentebb kifejtett érvelés érvényes: azok, akiket valóban érdekel, könnyen kiderítik, hogy valójában ki a célszemély.

7. Azt a – megengedhető – célt illetően, hogy a potenciális üzleti partnerek jobban felmérhessék leendő kereskedelmi partnereik pénzügyi morálisát, az előbbieknél, ha már értesültek az utóbbiak nevééről, nem okozhat nehézséget az utóbbiak pontos beazonosítása további kutatással vagy egyszerűen a – közzétett – adóazonosító számon keresztül.

8. Az utolsó érvet illetően, miszerint a lakcímek nyilvánosan elérhetők, például a telefonkönyvekből – ez az érv könnyen megfordítható: ha ilyen könnyen hozzáférhetők, akkor nincs szükség arra, hogy máshol is közzétegyék őket.

9. Összefoglalva, véleményünk szerint a kérelmező lakcímének közzététele nem volt szükséges a kérelmező azonosításához és így a törvény céljának eléréséhez. A közzététel ezért nem felel meg az "adatminimalizálás" elvének.

10. *Az interneten történt közzététel.* Ami végül különvéleményünk megfogalmazására sarkallt bennünket az az a tény, hogy a személyes adatokat, különösen a lakcímet, az interneten tették közzé. Nem kell ecsetelni, hogy az interneten közzétett információknak a keresőmotorokkal együtt milyen óriási sokszorosító hatása van. Esetjogában a Bíróság hangsúlyozta – és ezt a többség maga is elismeri (lásd az ítélet 62. bekezdését) –, hogy az emberi jogok és szabadságok, különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog gyakorlására és élvezetére az internetes tartalmak és közlések kétségtől nagyobb károkozási kockázatot jelentenek, mint a sajtó által okozott kockázat (lásd, többek között, *Egill Einarsson v. Iceland*, no. 24703/15, § 46, 7 November 2017).

11. *A személyes adatok közzététele a Kormány honlapján.* Először is, a Kormány honlapján történt közzététel már önmagában is problematikus. Távolról sem vagyunk meggyőződve arról, hogy az ilyen közzététel szükséges volt ahhoz, hogy az információ könnyen elérhető és hozzáférhető legyen az érintettek számára, lakóhelytől függetlenül. Különösen az "érintettek"-re való hivatkozás problematikus (lásd az ítélet 64. bekezdését), mivel az ítélet nem határozza meg, hogy valójában kiket érdekelhet a közölt

információ. Ha a cél a nagyobb "megszégyenítő" hatás elérése akkor – azon túl, hogy egy ilyen cél jórészt bevallhatatlan (az ítélet 69. bekezdéséből kiderül, hogy a többséget kényelmetlenül érinti ez a fogalom) – az intézkedés még ezt a célt sem éri el hatékonyan, mivel az országosan ismert és kizárólag a nevük alapján is azonosítható személyek kivételével a személyek címe az adóhiányosokra történő rámutatás sajátos körülményei között csak egy szűk földrajzi területen releváns, ahol az emberek egy bizonyos névhez arcot tudnak és akarnak társítani. Ha a cél az, hogy az információk országos vagy akár világméretű lefedettséget biztosítsanak azok számára, akik esetleg üzletet kötnének velük, ez utóbbiaknak számos más hatékony eszköz áll a rendelkezésükre a bizalomra érdemtelen személyek azonosítására, és – amint fentebb említettük – az ilyen személyek azonosítása a Kormány honlapján a név és az adóazonosító szám alapján bizonyára elegendő lett volna a cél eléréséhez. Végezetül, maga a többség is elismeri: "nehéz megállapítani, hogy az adóhiányosok adatainak közzététele ténylegesen kezelte-e az adókijátszás és a bevételkiesés problémáját" (lásd az ítélet 52. bekezdését). Ennyit a szükségességről.

12. A személyes adatok harmadik felek általi újbóli közzététele. Másodszor, véleményünk szerint pontatlan az a megállapítás, hogy az ügy tárgyi hatálya kizárja a kérelmező személyes adatainak harmadik személyek általi esetleges újraközlését, és hogy az adóhatóság felelőssége az első közzétételre korlátozódik (lásd az ítélet 16. bekezdését). Az igazság az, hogy tökéletesen előrelátható, sőt valószínű, hogy az ilyen értékes "pletykák" egy bizonyos közönséget érdekelni fognak, és ezért találnak majd olyan kiadót vagy terjesztőt, aki biztosítja a széles körű és népszerű terjesztést. Valójában ez az aggodalom korántsem elméleti, mivel kevesebb mint egy hónappal a kifogásolt információk kormányzati honlapon történt megjelenése után egy online médium elkészített egy interaktív térképet "nemzeti adóstérkép" néven, amelyen a kérelmező lakcímét más adóhiányosok lakcímével együtt piros ponttal jelölték, és ha valaki rákattintott a pontra, megjelentek a kérelmező személyes adatai, neve és lakcíme (lásd az ítélet 6. bekezdését). Az adóhatóság minden bizonnyal előre láthatta – és előre kellett volna látnia – ezt az igen széles körű terjedést, és nem az adatok tényleges közzétételéért, hanem azért visel felelősséget, mert lehetővé tette, sőt elősegítette azt. Ebben az összefüggésben nehéz követni a többség érvelését, amikor azt állítják, hogy "egy kicsi olvasótáborral rendelkező online felületen közzétett nyilatkozat hatósugara és így potenciális hatása kétségtől nem ugyanaz, mint egy ismert és nagy látogatottságú weboldalon közzétett nyilatkozaté" (lásd az ítélet 66. bekezdését), továbbá hogy kétséges, hogy a lista nagy figyelmet keltett, mivel a kezdő lépést az adóhatóság weboldalán kellett megtenni (lásd az ítélet 67. bekezdését). Ez az állítás, valamint az, hogy kétséges, hogy az adókijátszók adóhatósági honlapon megjelent listája világszerte felkeltette volna a nyilvánosságot, így az érintetteken kívül más személyek

figyelmét is, ellentmond az ügy tényeinek és önmagában is ellentmondásos: ha az információ természeténél fogva nem kelt nagy figyelmet, akkor a Kormány által felvetett és a többség által elismert megszegyenítő hatás nem érhető el, s ebben az esetben még kevésbé szükséges az "érdekelt" nyilvánosság számára az adóhiányosok lakcímének megadása.

13. Az a megállapítás, hogy a kérelmező nem bizonyította a magánéletét ért konkrét következményeket, álszentnek tűnik. Ilyen bizonyítékot rendkívül nehéz felmutatni, az általában az erkölcsi szférában marad, ahol egy ilyen intézkedés konkrét hatásait egyszerűen lehetetlen objektíven mérni. Ezt könnyen lehetett volna kezelni a nem vagyoni károk tekintetében megítélt kártérítés összegével; a 8. cikk megsértését is meg lehetett volna állapítani, és a megállapítást elegendőnek lehetett volna tekinteni a kártérítés vonatkozásában.

14. Továbbá, a kifogásolt személyes adatok újbóli közzétételével összefüggésben a fennálló adótartozásukat megfizető adóhiányosok adatainak az adóhatóság honlapjáról történő törlése (lásd az ítélet 40. bekezdését) szerintünk teljes mértékben irreleváns. Valójában nincs "elfeledtetéshez való jog", ha valaki egyszer belekerült az "internet hálójába".

15. **Lehetséges súlyos következmények.** Végezetül, valamely személy lakcímének az interneten történő közzététele drámai következményekkel járhat. Az *Alkaya v. Turkey* (no. 42811/06, 9 October 2012) ügy nagyon beszédes példa erre. Ha nyilvánosságra hozzák azoknak a mulasztóknak a lakcímét, akik nem fizettek be jelentős összegű, megközelítőleg 30 000 eurós adót, akkor nem kell túl élénk képzelőerő annak feltételezéséhez, hogy a listán szereplő személyeket vagyonosnak tekintik, és fokozottan fennáll a veszélye annak, hogy ezen személyek betörés áldozatává válnak.

16. **Következtetés.** Összefoglalva, a részben kétséges cél elérése érdekében alkalmazott eszközök szükségességének a hiánya, valamint a kérelmező magánéletébe történt igen súlyos – és potenciálisan veszélyes – beavatkozás miatt arra a következtetésre jutottunk, hogy a hazai hatóságok, és végső soron a többség, nem kielégítő mérlegelést végzett a szóban forgó érdekek között. Arra a következtetésre jutottunk, hogy az arányossági vizsgálatnak az Egyezmény 8. cikkének megsértését kellett volna eredményeznie.

